

TÜRKÇE

FASİKÜL 1

Fiilimsiler

Köprü Projesi Youtube Kanalı

FİİLİMSİLER (EYLEMSİLER)

Fiilimsinin tanımına geçmeden önce fiilimsileri birkaç cümle içinde fark etmeye çalışalım.

Çekimli Fiil

Düzenli olarak derslerime **çalışıyorum**.

Günde sekiz saat **uyurum**.

Ağacın dalları ağırlıktan **eğilmişti**.

Yüz metreyi 15 saniyede **koşuyormuş**.

Fiilimsi

Yaptığı her **çalışma** okurlarından büyük ilgi görüyor.

Bu sabah **uyanmak** benim için hiç de zor olmadı.

Görevli yerlere kadar **eğilerek** misafirleri karşılıyordu.

Bahçede **koşan** çocuğu yanına çağırdı.

Yanda verilen

örneklerde gördüğümüz

gibi çekimli fiiller kip

eki ve şahıs eki alır.

Ancak fiilimsi olan

kelimelere baktığımızda

fillerin başka ekler

aldığını ama eylem

özelliklerini devam

ettirdiğini fark

ediyoruz.

Bu örneklere göre şimdi fiilimsinin tanımını yapalım:

Fiil kök veya gövdelerine gelen birtakım eklerle oluşturulan cümlede isim, sıfat, zarf görevinde kullanılan ancak kip eki ve şahıs eki almayan kelimelere fiilimsi denir.

Fiilimsilerin Genel Özellikleri:

Fiilimsiler fiil kök veya gövdelerinden meydana gelir.

Fiilimsiler kip eki ve şahıs eki almaz.

Fiilimsiler “-me,-ma” olumsuzluk ekini alarak olumsuz olabilir.

Fiilimsiler aldıkları ekler göre cümlede isim, sıfat, zarf görevinde kullanılır.

Fiilimsiler cümlede yan cümle oluşturur.

Fiilimsiler ek fiil (-idi , -imiş , -dır) alırlarsa cümlenin yüklemi olabilir.

Açıklamalardan da anlaşılacağı gibi fiilimsiler aldıkları eklerle göre **üç**e ayrılırlar.

İSİM-FİİLLER (ADEYLEM / MASTAR

SIFAT-FİİLLER (ORTAÇ)

ZARF-FİİLLER (BAĞ-FİİL / ULAÇTAR)

1

İSİM-FİİLLER (AD-EYLEM)

Fiil kök veya gövdelerine getirilen

“-me,-ma,-mek,-mak,-ış,-iş,-uş,-üş”

ekleriyle oluşturulan fiilimsilerdir. Bu ekleri “mayışmak” şeklide kodlayarak aklımızda tutabiliriz.

ÖRNEK

Eserini uzun araştırmalar yaparak hazırlamıştı. (**araştır-ma-lar**)

Önceden hazırlık yapmak işimizi kolaylaştıracaktır. (**yap-mak**)

Buradan güneşin doğuşunu izleyecekti. (**doğ-uş-u-n-u**)

Altı çizili sözcüklerin eylem özellikleri de devam ediyor ve isim-fil olmuşlardır. İsim-fillerde dikkat etmemiz gereken bazı önemli noktalar bulunur:

UYARI

1

“me-ma” isimfiil eki olumsuzluk eki ile karıştırılmamalıdır. Fiilimsi olan “-me-ma” fiile olumsuz anlam katmaz.

ÖRNEK

Bahçedeki odunları kırmaya başladı. (**isim-fiil**)

Şu köşedeki odunları sakın kırma, diye seslendi. (**emir kipinin olumsuzu/ çekimli fiil**)

Masasında geçerek resim çizmeye başladı. (**İsim-fiil**)

Bu resmi güzel çizememiş. (**olumsuz fiil**)

UYARI
2

Fiil kök veya gövdelerine getirilen “-me,-ma,-mek,-mak -ış,-iş,-uş-üş” ekleri bazen eklendikleri fiili kalıcı isim yapabilir. Bu durumda bu kelimeler isim-fiil olmaktan çıkarak bir varlığın adı olurlar.

ÖRNEK

Dolma: Su bidonu hızla dolmaya başladı. **isim-fiil**

Annem çok güzel dolma yapar. **kalıcı isim/ Bir yemeğin adı olmuş.**

Çakmak : Bu çiviği buraya çakmak zor görünüyor. **isim-fiil**

Elindeki çakmak çok şık görünüyor. **kalıcı isim/ bir varlığın adı olmuş.**

Giriş: Sınıfa bir girişi vardı ki hiç sormayın. **isim-fiil**

Binanın girişinde seni bekleyeceğim. **kalıcı isim/ bir yerin adı olmuş**

UYARI
3

İsim-fiiller isimlere gelen çekim eklerini alabilirler.

Kazma, deneme, dondurma kavurma, sarma gözleme danışma kelimelerini de hem isim-fil hem de kalıcı isim olarak kullanabiliriz.

ÖRNEK

Böyle güzel şiir okumayı nereden öğrendin? - **oku-ma-y-ı** Belirtme hal ekini aldı

Sizi sürekli uyarmaktan bıktım. - **uyar-mak-tan** ayrılma hal eki

Senin burada bulunman bizim için gurur verici.- **bulun-ma-n** iyelik ekini almış.

Meraklı bakışlar öğretmenlerin üzerindeydi. - **bak-ış-lar** çoğul ekini almış.

ÇIKMIŞ SORULAR

Aşağıdakilerin hangisinde isim-fiil kullanılmamıştır?

- A) Asil duruşu daima gözümün önündedir.
- B) Adadan dönmemize bir saat kalmıştı.
- C) Bu, birçok kişinin emek verdiği bir kitaptır.
- D) İlkbaharı düşünmek her zaman içimi ısıtıyor.

CEVAP: C

(2014 TEOG MAZARET)

2 SIFAT-FİİLLER (ORTAÇ)

Sıfat-fiilleri kavramak için öncelikle sıfatı hatırlamak gerekir.

Sıfat; bir varlığın rengini, sayısını, biçimini, durumunu kısaca herhangi bir özelliğini veren sözcüklerdir. İsimlere sorulan “nasıl, hangi, kaç” sorularının cevabı bize sıfatı verir.

ÖRNEK

kırmızı masa , İki masa , Yuvarlak masa , Şirin masa,
Küçük masa , Bu masa, Salondaki masa

Bu örneklerde altı çizili sözcükler masa isminin özelliklerini vererek sıfat olmuşlardır. İsimle birlikte kullanıldıklarında ise sıfat tamlaması meydana gelir.

Şimdi sıfat-file geçelim:

Fiil kök ya da gövdelerine getirilen “-en-an,-esi, -ası, -mez,-maz, -er, -ar, -dık,-dik, -ecek, -acak, -mış,-miş” ekleriyle yapılır. Eklendiği fiilleri sıfat yapar.

Şimdi bu ekleri örnekler üzerinde inceleyelim:

ÖRNEK

-en,-an : koş-an çocuk , söylen-en sözler , ağla-y-an göz, çalış-an işçiler, sevin-en çocuklar

-esi, -ası: yıkıl-ası dağlar, öpül-esi el, görül-esi yerler , okun-ası kitap

-mez, -maz : görün-mez kaza, anlaşıl-maz yorumlar , aşın-maz yol, dönül-mez akşam çık-maz sokak

-er,-ar, -ır, -ir: koş-ar adım, inanıl-ır olay, dön-er koltuk ...

-dık,-dik, -duk, -dük, -tık, - tik, -tuk ,-tük: tanı-dık : insanlar çöz-dük-üm sorular, bil-dik-im yerler

-ecek, -acak : gel-ecek hafta yıkan-acak çamaşır , çözül-ecek sorular

-miş -miş -muş - müş : sarar-mış yapraklar, çürü-müş meyveler yaşan-mış güzel günler...

Örneklerde görüldüğü gibi fiiller aldıkları eklerle sıfat görevinde kullanıldılar.

Sıfat-fiillerde dikkat etmemiz gereken önemli uyarılar var.

UYARI**1**

Sıfat-fiiller çoğu zaman kendisinden sonra gelen ismi niteleyerek sıfat tamlaması oluşturur. Ancak bazen sıfat-fiilden sonra gelen isim düşebilir .Buna adlaşmış sıfat-fiil denir.

ÖRNEK

Gelen müdür giden müdürü arattı. **Sıfat tamlaması içinde kullanılmış.**

Gelen , gideni arattı. **Adlaşmış sıfat-fiil**

Çözemediği soruları öğretmenine gönderdi. **Sıfat tamlaması içinde kullanılmış.**

Çözemediklerini öğretmenine göndermiş. **Adlaşmış sıfat-fiil**

UYARI**2**

“-mez,-maz, -er, -ar, -ecek, -acak – mış, -miş “ sıfat-fiil eklerini haber kipleri ile karıştırmamalıyız. Bu ekler eklendiği fiilin yapılma zamanını verirse çekimli fiil olur.

ÖRNEK

Çıkmaz sokağa girince ne yapacağını şaşırıldı.
Sıfat-fiil

Bu konulardan sınavda soru **çıkamaz.**
Çekimli fiil

Güler yüzüyle herkesi kendine hayran bıraktı.
Sıfat-fiil

Sınıfta ne olsa her şeye **güler.**
Çekimli fiil

Senin bu konuda **anlatacağın** sözler çok önemli.
Sıfat-fiil

Bu konuyu bize Alper **anlatacak.**
Çekimli fiil

Olgunlaşmış armutlar bizi bekliyordu.
Sıfat-fiil

Bahçemizdeki armutlar oldukça **olgunlaşmış.**
Çekimlifiil

UYARI

3

Sıfat-fiil eklerini alan bazı fiiller eylem özelliğini kaybederek kalıcı isim olabilir.

Ünlü **yazar** bu hafta sonu Sivas'ta olacak.
Vadinin biraz ilerisinde harika bir **çağlayan** var.
Eskiden şehir içi taşımacılıkta **dolmuş** kullanılırdı.
Evde hiç **yiyecek** kalmamış.

*Gelecek, geçmiş yakacak, giyecek, içecek, döner, açacak, gelir...
gibi kelimeleri de kalıcı isim olarak kullanabiliriz.*

ÇIKMIŞ SORULAR

- İleri görüşlü olmak önemli bir farktır.
- Yaşlandıkça huyu değişti.
- O, kendine yakışan kıyafeti bilir.
- Topu tutup yukarı fırlattı.

Numaralandırılmış cümlelerin hangisinde sıfat-fiil vardır?

- A) 1 B) 2
C) 3 D) 4

CEVAP C (2014 1 TEOG)

ÇIKMIŞ SORULAR

Evreni gösterecek tek pencere kitaptır. Bu cümlede sıfat-fiil, bir sıfat tamlaması oluşturmuştur.

Aynı kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Yağmurun gelişi bulutlardan belli olur.
B) Kitaplar yaşadıkça geçmiş unutulmayacaktır.
C) Konuşmasını öğreninceye kadar susmak güç değildir.
D) Hiç umulmadık iyilikler vardır, yıldırım gibi düşer ve yakalarlar.

CEVAP D

(2014 TEOG 1)

ÇIKMIŞ SORULAR

"Dedesinin elini öptü." cümlesinde "öptü" sözcüğü çekimli fiildir ve cümlenin yüklemidir. "Dedesinin öpülesi ellerini hatırladı." Cümlesinde ise "öpülesi" sözcüğü fiil anlamını korumakla birlikte kendisinden sonra gelen ismi nitelediği için sıfat-fiildir.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde sıfat-fiil kullanılmıştır?

- A) Meyvesiz ağaca kimse taş atmaz.
B) Menfaatleri için küçülmeyen insan büyüktür.
C) Hayat ancak yaşayarak tecrübe edilir.
D) Öğrenmenin sınırlarını genellikle kendiniz koyarsınız.

CEVAP: B

(2019 LGS)

3

ZARF-FİİLLER (BAĞ-FİİL / ULAÇTAR)

İsminden de anlayacağımız gibi bir fiilin aldığı eklerle zarf olması söz konusudur. Önce zarfları hatırlayalım.

Zarf: Çoğu zaman fiilleri, bazen de sıfatları, zarfları, fiilimsileri durum, zaman, miktar gibi çeşitli yönlerden etkileyen sınırlandıran sözcüklere zarf denir. Zarflar **beşe** ayrılır:

Durum Zarfları

01

Eylemleri durum bakımından etkileyen kelimelerdir. Yani fiilin nasıl yapıldığını anlatır. Fiillere sorulan **"Nasıl?"** sorusunun cevabı bize durum zarflarını verir.

Zaman Zarfları

02

Eylemi zaman bakımından etkileyen zarflardır. Yükleme sorulan **"Ne zaman?"** sorusunun cevabı bize zaman zarflarını verir.

Miktar (Azlık-Çokluk Zarfları)

03

Fiilleri, fiilimsileri, zarfları bazen de sıfatları miktar bakımından etkileyen sınırlandıran sözcüklerdir. Fiillere fiilimsilere zarflara sıfatlara sorulan **"Ne kadar"** sorusunun cevabı bize miktar zarflarını verir.

Yer Yön Zarfları

04

Fiiller yer yön bakımından etkileyen sözcüklerdir. Fiillere sorulan **"Nereye?"** sorusunun cevabı olurlar. Yalnız yer yön zarfları belli kelimeler olur ve ek almazlar

Soru Zarfları

05

Çekimli fiilleri soru bakımından etkileyen zarflardır. **"Nasıl, ne zaman, niçin, neden, ne kadar niye..."** gibi soru kelimeleri çekimli fiilleri etkilediklerinde soru zarfı olurlar.

ÖRNEK

Kardeşim hızlı yüzer. **Durum zarfı**

Dayımlar haftaya bize gelecek. **Zaman zarfı**

Bugün çok çalıştım. **Miktar Zarfı**

Hemen yukarı gel. **Yer yön Zarfı**

Bu soruyu nasıl çözdün? **Soru Zarfı**

Bu örneklerle zarfları hatırlamış olduk. Zarf-fillerde özellikle durum zarfları ve zaman zarfları bizim için önemli.

ZARF-FİLLER (BAĞ-FİİL / ULAÇLAR)

Başta da söylediğimiz bir fiilin aldığı eklerle zarf olma söz konusudur. Fiil kök veya gövdelerine getirilen “-ken , -eli/ -alı , -meden/ -madan , -ınca/ince , -ıp/ -ip , -erek/ -arak , -dıkça/ -dikçe, -e...-e/ -a...-a , ...r mez/ ...r maz, -cesine / -casına , -meksizin/ -maksızın , -diğında / -diğinde” ekleriyle yapılır. Bu ekler birleşik cümlelerde iki cümleyi tek cümle haline getirir.

Zarf-filler çoğu yüklemi durum ve zaman bakımından etkilerler. Cümlede durum zarfı ve zaman zarfı olur.

-ken: Dere kenarında yürürken karşısına aniden kurbağa çıktı. (Zaman)

UYARI

Uyarı 1: Bu ekin “-kan” biçimi yoktur. Buna dikkat etmeliyiz.

Uyarı 2 : Bu ek isimlere geldiğinde zarf fiil olmaktan çıkar.

ÖRNEK

Gençken çok güzel futbol oynardı. Bu cümlede

“gençken” zarf-fiil değildir.çünkü “genç”

ismine gelmiştir. Zarf olmuştur.

-eli , -alı: *Bu mahalleden ayrıları yaklaşık on yıl oldu. (Zaman)*

-meden, -madan: *Dereyi görmeden paçaları sıvama (Zaman)*

UYARI**2**

Bu eki isimfiil eki olan “-me, -ma” ile karıştırmamalıyız. Cümledeki anlamına dikkat etmeliyiz.

ÖRNEK

Bu konuşmadan artık çok sıkıldım. **isim-fiil**

Benimle konuşmadan gitti. **zarf-fiil** (çünkü fiili etkilemiştir.)

-ınca, -ince, unca, -ünce: *Onlar gidince derin bir inceleme yaptık. (Zaman)*

-ıp, -ip-up, üp: *Bu davayı sonuçlandırıp mahkemeden ayrıldı. (Zaman)*

-erek, -arak: *Sütten ağzı yanan yağurdu üfleyerek yer. (Durum)*

-dıkça, -dikçe, -dukça, -dükçe, -tikça, -tikçe, -tukça, -tükçe: *Konuştukça açılıyordu. (Zaman)*

UYARI**3**

Bu eki sıfat fiil eki olan “-dık, -dik” eki ile karıştırmamalıyız.

ÖRNEK

Güldükçe insanları sinir ediyordu. **zarf-fiil**

Güldüğü bu olayı hiç unutamıyordu. **sıfat-fiil**

-e...e , -a...a : Haberi alınca koşa koşa eve gitti. (Durum)

...r mez , ...r maz : Eve gider gitmez mutfağa girerdi. (Zaman)

UYARI**4**

Bu ek ikileme şeklinde karşımıza çıkar.

Bu eki geniş zamanın olumsuzu ya da sıfat fiil eki olan “-mez, -maz” ile karıştırmamalıyız

ÖRNEK

İçeri girer girmez seni sordu. **zarf-fiil**

Bu yaşananlardan sonra buraya artık gelmez. **geniş zamanın olumsuzu**

Çıkmaz sokağa girdik. **sıfat-fiil**

cesine , -casına : Kapının önünde kuzenini görünce uçarcasına yanına gitti. (Durum)

-meksizin, -maksızın: Durmaksızın koşuyordu. (Durum)

UYARI**5**

Bu eki isim-fiil eki olan "-mak, -mek" eki ile karıştırmamalıyız.

ÖRNEK

Bir an bile düşünmeksizin görevi kabul ettim.

ZARF-FİİL (Çünkü fiilden etkilenmiştir.)

Bu konuyu düşünmek sizin yararınıza olacaktır.

İSİM-FİİL (Çünkü fiille bir ilişki kurulmamıştır ve sadece isim fiil eki almıştır.)

-diğinde, -diğinde, -duğuna, -duğünde, -tiğinde, -tiğünde, -tuğunda, tüğünde :

Malzemeyi gerektiği ölçüde kullandığından kek çok lezzetli olmuştu. (Sebep)

ÇIKMIŞ SORULAR

Zarf-fiil görevinde kullanılan bir sözcük cümleye zaman anlamı da kazandırabilir.

Bu kurala uygun bir kullanım aşağıdaki cümlelerin hangisinde vardır?

- A) Koşa koşa evin yolunu tuttu.
- B) Ağaçların arasından geçip gitti.
- C) Arkadaşını görünce hızla yanına koştu.
- D) Usulca eğilerek karıncayı sudan çıkardı.

CEVAP: C

(2014 TEOG 1)

ÇIKMIŞ SORULAR

(I) Yaz aylarında tamamen kuruyan Kara Muğla Deresi'nin yatağını takip ederek Saburhane Meydanı'na ilerliyorum. (II) Saburhane'nin sürprizli sokaklarına doğru yol alırken yüzleri ısıtan neşeli ilkbahar güneşinin ağaçlara can verdiğini hissetmek zor olmuyor. (III) Kim bilir üst üste kaç kat kireç atılmış bembeyaz boyalı evleri keşfetmek için sokak aralarına dalıyorum. (IV) Evlerin ahşap bölümleri, Saburhaneli kadınların titizliğiyle siline siline özgün ve büyümlü bir sanat eserine dönüşmüş sanki.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde zarf-fiil yoktur?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

CEVAP: C

(2020 LGS)

ÇIKMIŞ SORULAR

Aşağıdaki altı çizili kelimelerden hangisi bu cümledeki fiilimsiyle aynı türdedir?

- A) Başka yoldan vapur iskelesine gitmek için yolu çok uzun buldum.
- B) Nevin kendi kendini sorgulamaya başlar bu olaydan sonra.
- C) Öykünün sonunda gelişen olayları yeniden işledim.
- D) Köyünde cumartesi ile pazarı tarlada çalışarak geçiriyordu.

CEVAP: D

(2016 TEOG 1 MAZARET)

KAZANIM TESTLER

İSİM-FİİLLER TESTİ

1. Bazı sözcükler isim-fiil eki aldığı halde kalıplaşarak bir varlığın, kavramın ismi olur. Bunlar fiilimsi olarak değerlendirilmez. Örneğin "Tohum ekmek için sabah erkenden kalktım." cümlesindeki 'ekmek' kelimesi fiilimsidir. "Fırından üç ekmek aldım." cümlesindeki 'ekmek' kelimesi isimdir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde fiilimsi eki aldığı halde, kalıplaşarak bir varlığı veya kavramı ifade eden bir kelime yoktur?

- A) Bütün sınıf rengarenk uçurtmalarını alıp uçsuz bucaksız doğaya çıktı.
B) Dolaptaki ürünleri dondurma işlemi kolay ve zahmetsiz ilerlemektedir.
C) Bir tencere dolma yemesi onun iştahlı biri olmasından kaynaklanıyor.
D) Ellerinde kazma ve kürek ile gelen bu gençler her yeri dikkatle inceliyordu

2. Aşağıdakilerden hangisinde kalıcı isim kullanılmamıştır?

- A) Elindeki çakmakla yırtık kâğıtları tutuşturdu.
B) Dışarı çıkmak için annene danışman gerekirdi.
C) Amcası ile birlikte dondurma alacaktı.
D) Akşama kızartma yaptı ablası.

3. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde isim-fiil olan sözcük isim tamlaması içinde tamlayan görevindedir?

- A) Ayşe'nin gelişi ile ev eski neşesine kavuşmuş.
B) Şiirini okumak için kürsüye çıktı.
C) Akşam yemeği saat yedide başlıyor.
D) Okuldan kaçış planı işe yaramadı.

4. I. İnsanın doğayla ilişkisi her dönem güzel yeniliklerin öncüsü olmuştur.

II. Bu konuda evrensel sanat dili ve ortak bir kavram alanı kullanman sonuçsuz kalmadı.

III. Hipnoz tam anlamı ile bir uyku olmamakla birlikte uyku ile uyanıklık arasında yer alır.

IV. Eleştirmen, insanları yanlış ve kırıcı yorumlarla incitmemelidir.

Numaralandırılmış cümlelerden hangilerinde isim-fiil kullanılmıştır?

- A) I-III B) II-IV C) II-III D) III-IV

İSİM-FİİLLER TESTİ

5. İsim-fiiller; fiil kök veya gövdelerine getirilen "-ma/-me, -ış, -iş, -uş, üş, -mak, -mek" eklerinden birini alarak cümlede isim görevinde kullanılır.

Açıklamadan hareketle aşağıdaki cümlelerin hangisinde isim-fiil vardır?

- A) Güneş enerjisinin evlerde kullanımı yıllar öncesine dayanıyor.
B) Öğretmenimiz "İnsan kendini sürekli geliştirmelidir." dedi.
C) Trafiğin hızına uyum sağlayabilmek için bol pratik yapılmalıdır.
D) Hedeflerin ve hayallerin doğrultusunda hep aynı tempoda çalış.

6. İnsanlığın ilerlemesinde önemli bir nokta olan yerleşik yaşama geçiş döneminde tarımın başlangıcı ve avcılık önem kazanmıştı.

Bu cümleyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Çekimli eyleme yer verilmiştir.
B) Birden fazla isim-fiile yer verilmiştir.
C) Özel isme yer verilmiştir.
D) Sıfat tamlamalarına yer verilmiştir.

7. Türkçede " -ma, -me" ekini isim-fiil yapma görevinde veya bir çekimli eylemi olumsuz duruma getirme göreviyle görebilmekteyiz. Örneğin "Onu görme şansı elde ettim bu olayda." cümlesinde altı çizili ekin görevi isim-fiil yapmaktır. " Bir daha bu saatte gelme." cümlesinde ise altı çizili ekin görevi fiile olumsuzluk anlamı katmaktır.

Buna göre aşağıdaki "-me/-ma" eklerinden hangisi farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) Başarılı olmak istiyorsak konu tekrarlarımızı son güne bırakmamalıyız.
B) Yapılan etkinlikler durma noktasına gelen projeyi canlandırdı.
C) Haftalardır bu anı bekleyen seyirciler gelmeden gösteri başlamaz.
D) Kırılmaz bardak icat edilmiş fakat çok kullanışlı olmayabilir.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde isim fiil kullanılmıştır?

- A) Derinliği olmayan düşünceler daha kolay anlaşılıyor.
B) Bu sözleri söylemen doğru olmadı bence.
C) Hayali öğelerin dışına çıkmadan gerçekçi karakterler çiziyor.
D) Olaylara durumlara bakış açısı sanatçıdan sanatçıya değişir.

SIFAT-FİİLLER (TESTİ)

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde sıfat fiil kullanılmamıştır?

- A) Arkadaşının kırılan kalbini düzeltmeye çalıştı.
- B) Ağlayan kız parkta annesini kaybetmiş.
- C) Duvara çarpan top birden patlayıverdi.
- D) Üniversiteye okutman alınacakmış.

2. Bazı kelimeler sıfat-fiil eklerini aldıkları halde fiilimsilik özelliğini kaybederek kalıcı isim olur. Örneğin “Çantasında her zaman bir açacak bulundurur.” cümlesinde “ açacak ” sözcüğü bir nesneye ad olduğu için kalıcı isim olmuştur.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde bu duruma örnek bir kullanım vardır?

- A) Geçmiş, bir daha hatırlanmamak üzere kapatılmıştı.
- B) Oturup uzun uzun sohbet edeceğimiz günler de gelecek.
- C) Herkes sonunda başladığı yere geri döner.
- D) Bu saatten sonra hiçbir şey eskisi gibi olmayacak.

3. Sıfat fiil olan sözcükler de aynı sıfatlar gibi isimleri nitelemek veya belirtmek için kullanılır. Bazen sıfat fiilden sonra gelen isim düşer. Bu durumda sıfat fiil adlaşmış olur ve adlaşmış sıfat fiil adını alır. Verilen açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde adlaşmış sıfat -fiil vardır?

- A) Anlatacaklarını zihninde toparlayıp bir kağıda not aldı.
- B) Küçük çocuk dedesinden öğrendiği masalları arkadaşlarına anlatıyor.
- C) Gönderdiğiniz evrakları henüz inceleme fırsatım olmadı.
- D) Olaylarla ilgili anlaşılmaz yorumlar yapıyor sürekli.

4. Aşağıdakilerden hangisinde “-acak/-ecek” fiilimsi eki olarak kullanılmamıştır?

- A) Gelecek güzel günler bizi bekliyor.
- B) Yapılacak işler iki gündür kaldı.
- C) Son zamanlarda yakacak sıkıntısı var.
- D) Bir kenara yıkanacak çamaşırları koydu.

SIFAT-FİİLLER (TESTİ)

5. Sıfat-fiillerle sıfat tamlarında isim unsuru düşerek sıfat-fiil konumundaki kelime adlaşmış sıfat-fiile dönüşebilir. Aşağıdaki cümlelerden hangisi yukarıdaki açıklamaya örnek olur?

- A) Akacak kan damarda durmaz.
B) Gelecek yıl buradan taşınıyoruz.
C) İyi olacak hastanın doktor ayağına gelir.
D) Sınavda işlediklerimizden sorumlusunuz.

6. Fiil Kök veya gövdelerine getirilen birtakım eklerle yapılan ve eklendiği fiilleri sıfat yapan fiilimsilere sıfatfiil denir.

Buna göre aşağıda verilen cümlede kaç tane sıfatfiil vardır?

Valimiz Salih Ayhan, şehrimizin yetiştirdiği önemli şahsiyetlerden merhum Muhsin Yazıcıoğlu'nun Şarkışla'da bulunan doğup büyüdüğü evde devam eden restorasyon çalışmalarını inceledi.

- A) 2 B) 3 C) 4 D) 5

7. Düşüren kim bu aşkı dillerden dile
İsyan eder oldum şansa, kadere
Aynalar yaşlanmış gösterse bile
Yaşanmadan geçen yıllar utansın.

Bu şiirin birinci dizesinde geçen fiilimsinin türce özdeşi aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) Hayat bir köşe kapmaca, köşeni kaptır da gör
Düşene dost olur sanma, yolunu bir şaşır da gör
B) Dinleyin geceler, duyun sesimi, benden daha
yalnız değilsiniz ki
C) Vazgeçmek; ayrılmak kopmak demektir.
Vazgeçmek; sözünden dönmek demektir.
D) Her şeyi al, bana beni geri ver.
Bir şansım olsun, başka yer, başka zaman.

8. I. Bu bir dilek çeşmesi dediler bana
II. Oturdum, yosun tutmuş ıslak taşına
III. Anlattım, neler geldi garip başıma
IV. Uzattım ellerimi, seni diledim

Yukarıdaki numaralandırılmış dizelerden hangisinde sıfat-fiil (ortaç) kullanılmıştır?

- A) I B) II
C) III D) IV

ZARF-FİİLLER (TESTİ)

1. Zarf-fiil, fiil soylu kelimelere belirli eklerin getirilmesi ile oluşturulan, cümlede zarf olarak kullanılan ve genellikle yüklemi veya fiilimsiyi durum veya zaman yönünden niteleyen kelime veya kelime gruplarıdır. Örneğin " Konuşulanları dinlemeden odadan ayrıldı." Cümlesinde 'ayrıldı' yüklemine nasıl sorusunu sorduğumuzda 'konuşulanları dinlemeden' cevabını alırsız dolayısıyla durum anlamı katan zarf-fiil vardır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde zarf-fiil eki durum anlamında kullanılmıştır?

- A) Komutanından izin belgesini alınca hasret kaldığı ailesinin yanına gitti hemen.
- B) Gün boyu duyduklarının doğru olmadığını bile bile arkadaşını suçlamıştı.
- C) Müdürlüğün çıkış kapısında beni beklerken ilginç bir olaya şahit olmuş.
- D) Sen gideli buralarda kimse kimsenin en küçük işine bile yardım etmiyor.

2. Aşağıdakilerin hangisinde zarf-fiil kullanıldığı cümleye zaman anlamı katmıştır?

- A) Öğretmene sormadan okulun dışına çıkmış.
- B) Müdür Bey, bugünlere azmederek geldi.
- C) Evden çıkanlara, annem: "Güle güle gidin." dedi.
- D) Takımları gol yiyince bütün stat birden sustu.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zarf fiil kullanılmamıştır?

- A) Köyümden ayrıralı çok uzun zaman oldu, özlemişim buraları.
- B) Bu şarkıyı her dinlediğimde eski günleri hatırlıyorum.
- C) Evden içeri girer girmez mutlu haberi annesiyle paylaştı.
- D) Bana yaşattıklarını ömür boyu unutmam mümkün değil.

4. (I) Minibüsle, sabahleyin yola çıktık.(II) Yeşilin açığından koyusuna değin bütün tonlarıyla bezenmiş ağaçların süslediği yamaçlardan, tepelerden geçtik.(III) Şırlı şırlı akan derecikleri aşağı aşağı sonunda yeryüzü cennetine vardık.(IV) Çevresini irili ufaklı ağaçların kuşattığı mavi, duru, büyük göle bakan bir yamaçta durduk. (V) Kameramızı çıkarıp bu manzarayı görüntüledik.

Yukarıda numaralanmış cümlelerden hangilerinde zarf- fiil kullanılmıştır?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) III ve IV
- D) III ve V

ZARF-FİİLLER (TESTİ)

5. Zarf fiil eklerinden “-ken” isim soylu sözcüklere de eklenebilir. Bu durumda zarf fiil yapmaz.

Aşağıdaki cümlelerden hangisi yukarıdaki açıklamaya örnek olur?

- A) Sen evdeyken biz de marketten alışveriş yapalım.
B) Kardeşim uyurken annem ev işlerini yapıyor.
C) Tam da yemek yerken misafir gelmesin mi?
D) Tadilat yapılırken duvar ustaları hastalandı.

6. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde zarf fiil cümleye durum anlamı katmıştır?

- A) Gün doğmadan yola çıkar, tarlaya giderdi.
B) Yel esince ekinler ağır ağır dalgalanırdı.
C) Bir sorunla karşılaştığınızda bizden yardım isteyebilirsiniz.
D) Törende ona bir armağan vererek gönlünü almaya çalıştı.

FİİLİMSİLER KARMA (TESTİ)

1. Ebeveynlerin çocukluk fotoğraflarına bakmak, aile ve çocuk arasındaki bağı kuvvetlendirmek açısından faydalı bir etkinliktir. Annesinin ve babasının da bir zamanlar kendisi gibi çocuk olduğunu, okula gittiğini, büyüdüğünü görmek çocuğu şaşırtacak, tüm bu süreci takip ederken onun keyifli vakit geçirmesini sağlayacaktır. Bu fotoğraflara anne ve babasıyla birlikte bakmak, fotoğrafların hikâyelerini dinlemek, ailedeki diğer büyüklerin gençlik hâllerini görmek çocuğu ailesine daha da yakınlaştıracak, ebeveyn ve çocuk arasında sağlıklı bir iletişim kurulmasını sağlayacak.

Yukarıdaki metinde kaç tane fiilimsi kullanılmıştır?

- A) 11 B) 12 C) 13 D) 14

2. At bakıcısı, kardeşimin elini tuttu ve çitin kapısına doğru yürümeye başladı. Artık ahırda hep yalnız oynuyordum. Hasan, yanıma geleliyordu; eve kapatılmış durumdaydı.

Parçadaki numaralandırılmış kelimelerin türleri sırasıyla hangi şıkta doğru verilmiştir?

- A) Fiil - Fiil - İsim - Fiilimsi
B) İsim - Fiil - Fiilimsi - İsim
C) Fiil - Fiilimsi - Fiilimsi - İsim
D) İsim - Fiilimsi - Fiil - Fiil

3. Aşağıdakilerin hangisinde isim-fiil, sıfat-fiil, zarf fiil bir arada kullanılmıştır?

- A) Sert esen rüzgârdan gemiler bir batıp bir çıkıyordu.
B) Sana karşı çıkılsa bile pes etmeyip, çalışmalısın.
C) Akşam olunca herkes koşar adım eve giderdi.
D) Seni görüp de beğenmemek şaşırtılacak bir durum.

4. "Hastanedeki randevusuna yetişmek için erkenden kalkıp yola çıktı."

Yukarıdaki cümlede kullanılan fiilimsilerin türü hangi seçenekte sırası ile verilmiştir?

- A) İsim fiil-sıfat fiil
B) İsim fiil-zarf fiil
C) İsim fiil-isim fiil
D) Sıfat fiil-isim fiil

FİİLİMSİLER KARMA (TESTİ)

5. İnsanlar, mecbur kaldıklarında günde bir elmayla bile yaşarlar. Ama bazı insanlar öğle yemeğini bir saat geç yeseler açlıktan öldüğünü söylerler. Aslında bu tamamen alışkanlıktır. Az yemeye alışmış insanlar daha dayanıklı olurken, alışmayan insanlar dayanıklı olamıyorlar.

Yukarıdaki paragrafta geçen altı çizili kelimeler için sırasıyla hangileri söylenebilir.

- A) Sıfat fiil – isim fiil – isim fiil – zarf fiil
B) Sıfat fiil – kalıcı isim – isim fiil - zarf fiil
C) Zarf fiil – kalıcı isim – isim fiil – zarf fiil
D) Sıfat fiil – kalıcı isim – isim fiil – sıfat fiil

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde üç fiilimsi türüne de yer verilmiştir?

- A) İçinde bulunduğu durumu insanlara anlatmak için çok uğraştı ama hiç kimse ona yardım eli uzatmadı.
B) Türk edebiyatında deneme türünde yazılmış çok sayıda eser varken ne yazık ki bizler yeteri kadar okumuyoruz bunları.
C) Hikâyeleriyle okuyucuların gönlünü kazanan sanatçı, yeni hikâyesinde bir ailenin köylerini terk ederek İstanbul'a taşınmalarını anlatıyor.
D) Çocukken evimizin bahçesindeki çınar ağacının altına oturur, gelecekle ilgili hayaller kurar mutlu olurum.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde diğerlerinden farklı türde bir fiilimsi kullanılmıştır?

- A) Er ya da geç herkes benim dediğime gelecek.
B) O kadar heyecanlıydı ki şiiiri nefes almadan okudu.
C) Bu işin böyle sonuçlanacağı en başından belliydi.
D) Çocuğun üzerinde eskimiş bir ceket, yırtık bir gömlek vardı.

8. Fiilimsiler; isim fiiller, sıfat fiiller, ve zarf fiiller olmak üzere üçe ayrılır.

(I) Kente girmeden önce kısa bir mola veriyoruz. (II) Yol kenarına kurulmuş ilginç bir yörük çadırına konuk oluyoruz. (III) Çadırın sahibi bu güzel alanda yaylada kurdukları çadırın bir benzerini kurmuş. (IV) Nefis yayık ayrıntı hazır, dumanı tüten gözlemeler de...

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangisinde diğerlerinden farklı bir fiilimsi kullanılmıştır?

- A) I B) 2 C) 3 D) 4

CEVAP ANAHTARI

İSİM - FİİL

1	B
2	B
3	D
4	C
5	C
6	C
7	B
8	B

SIFAT - FİİL

1	D
2	A
3	A
4	C
5	D
6	C
7	A
8	B

ZARF- FİİL

1	B
2	D
3	D
4	D
5	A
6	D

KARMA TEST

1	B
2	B
3	D
4	B
5	B
6	C
7	B
8	A

Düşlerinize Yaklaştıran Köprüler kuruyoruz.

KÖPRÜ

Projesi

Kurslarda Öğretimin Planlanması ve Rehberlikte Üstünleşme

8. Sınıf

**Öğrencilerimiz İçin Youtube'de Derslerimiz
DEVAM EDİYOR**

Köprü Projesi Youtube Kanalı İçin Kodu Tarat

sivasmem

